

Slekten Røring i Gjerdrum

Av Agnes Radich

Jeg har drevet med slektsforskning i noen år, og jeg har ikke unngått å legge merke til at noen slekter synes å være utdødd. Det vil si, navnet er blitt borte, slekten har dødd agnatisk, men det finnes kvinnelige etterkommere. En slik slekt er den «norske» grenen av slekten Røring!

*Ingeborg Birgitte Røring f. 1766 gm. Thomas Henrik Møinichen.
Edvard Rørings barnebarn. Les mer på side 6.*

Slektens begynnelse

I Norge begynner den med **Edvard Røring**, sorenskriver på Øvre Romerike i årene 1710 til 1731, bosatt på Torshov i Gjerdrum. Han var født i Ålborg i 1675, og døde på Torshov i 1731. Han var sønn av kjøpmann i Ålborg, Peter Petersen Røring, f. 1633, og Bente Pedersdatter f. 1642, d. på Torshov 1794. «*d:7 Martii blev Sorenskriver Rørings Moder Bente Pedersdatter begravet udi Gierdrum Kierche og var 82 Aar gammel*».

Peter Petersens foreldre er iflg. «Family Search» Peter Røring «Rurinok», født 1608 i Ålborg, og Anne Didriksdatter Grubbe.

Slekten Røring skal ifølge min onkel Reidar Radich komme fra «Skarumbeck, antagelig Hannover». Skarumbeck finnes ikke på noe kart eller i wikipedia. Representanter for «Dansk Genealogi og Personhistorie» på Slektsforskerdagen, Riksarkivet 2018, mente at stedet het Scharmbeck og ligger i Nieder Sachsen. Området har vært okkupert av svenskene med Carl XII, men ble i 1712 erobret av Danmark. Herfra ble området i 1715 overført til hertugen av Hannover. En rekke «Akter» fra «Den Danske Regjering i Stade» viser dette.

Skikken med «slektsnavn» kom til Danmark fra Europa på 1700-tallet. Mange embedsmenn, prester og militære med tyskklingende navn som kom til Norge i «dansketiden», kom bl.a. fra tysktalende Slesvig-Holsten og andre «danske» områder i Tyskland.

Edvard Røring har studert i København. I det danske Rigsarkivs håndskriftarkiv finner jeg en lapp med følgende tekst:

«Røring Edvard hidtil værende vid opfostringshuset i Kbh. Stud. 1796 19/2 af Kongen beskitiet til resid. Kapell. i Mariager H.S eft. Hr. Daniel Grønbech som er beordret til præst i Vium K. (Om hans løn og forretninger) (Jy.Reg. 48.391) / nr. 85)».

Om han noensinne tiltrådte, vet jeg ikke, men på et tidspunkt kom han til Kristiania som skriver på Det norske kanselli på Akershus festning. I 1703 søkte han om stilling som skipsmålingsdirektør i Norge: *Røring Edvard som i langsommelig tid har tjent som kopist ved det norske kanselli. 1703 ansøgte han om skibsmaalingsdirektørtjenesten i Norge. (RM: Resol-prot.t 55.77).* Den fikk han ikke, og på nok en lapp står å lese:

«Røring Edvard har i 10 år tjent ved det norske kcl. 1706 søgte han fogedtjenesten i Øvre Rommerige (Reff Resol.prot. 58.385). 1707 søgte han om en fogedtjeneste i Gulbrandsdalen. (60.605 61.459) ligeledes om vejr og måletjenesten i Drammen».

Sorenskriver

Bare én av disse stillingene fikk han, den 26. mai 1710 ble han utnevnt til sorenskriver på Øvre Romerike og Odalens sorenskriveri. Han flyttet først til Ullensaker, hvor han leide hus på Nedre Oppen hos oberstløytnant Cort Hartvig Passiv. Han døde i 1709, og i 1710 flyttet familien til Søndre Hilleren, hvor de igjen leide hus, denne gang hos sogneprest Thomas Rosing. Her bodde familien til 1715, da han kjøpte gården Torshov eller Thorshoug etter dansk rettskriving, i Gjerdrum. Torshov, som navnet lyder har en gang vært et hov for guden Tor. I katolsk tid kom den under klosteret på Hovedøya og etter reformasjonen under kongen.

Han søkte om «fogedstillinger», og en gang var fogeden øverste myndighet på landet. Han krevde inn skatter og lagrettemennene stod for de juridiske sakene. Disse var rike bønder, men «små» saker ville de ikke befatte seg med, de ble videresendt til en annen rettsinstans. Men de fikk sakene tilbake, og det kunne ta lang tid for en sak ble avgjort. Christian IV ville rette på det, og fikk innført at en skriver skulle føre protokoll over saker og referere fra tingmøtene. Denne skriveren måtte avlegge ed, han ble «edsvoren» og tittelen «edsvoren skriver» gikk over til sorenskriver. I begynnelsen kunne nesten hvem som helst bli skriver, en av kongens lakeier, eller en dreng fra et adelig gods. Struensee ryddet opp i dette, og fikk innført at skriveren skulle ha utdannelse. Magnus Lagabøters landslov, oversatt til dansk, var loven som gjaldt i Norge. Christian V mente at dansk lov også måtte gjelde i Norge, men fant ut at den ikke helt passet inn i norske forhold, og han fikk laget «Christian den femtes norske lov». Deler av den har vært gjeldende helt opp til vår tid. Men han fikk bekreftet sorenskriverens stilling som øverste myndighet og enedommer i landdistriktene.

Lønn og arbeidsområder

Sorenskriverens lønn skulle komme fra bøndene. Dette var ikke særlig populært, lønnen ble også for liten til underhold av en familie. Kongen stilte derfor gårder fra sitt «Krongods», dvs. eiendommer som tidligere hadde vært kirke- og klostergods. Ved skriverens død skulle disse gårder tilbake til kronen, men i noen tilfelle fikk skriveren kjøpe gården fra kronen.

Røring fikk kjøpe, og han fikk kongeskjøte 11/4-1726, og prisen var 420 Rdl. Etter hans død kom gården i barnas og hustruens eie. Gården har vært delt i mindre bruk og husmannsplasser. Søndre Torshov, g.nr 10 var delt i to, i 1614-63 i br. I og br. II i 1663-98. I 1711 var hele Søgarn samlet igjen, og den ble Sorenskrivergård til 1731. De opprinnelige bygningene er dessverre brent ned, slik at det er umulig å forestille seg hvordan livet har vært på gården i sorenskriverens tid.

Sorenskriverens arbeidsområde var i tidligste tid nærmest som sekretær for fogden, men erstattet senere lagrettemennene og ble enedommer. Sorenskriverarkivene fyller atskillige hyllemetre på Riksarkivet. Å gå igjennom dem krever mange år, det er gotisk håndskrift og kansellistil, men noe er digitalisert. Arbeidet bestod i arv- og skiftesaker, odelsrett, kjøp og salg av eiendom m.m. En liten gjennomgang av noen av Rørings saker viser hvor omfattende arbeidet var. Ikke bare gårdens bygninger, åker, eng og dyr, men også jordbruksredskaper, alt innbo fra kakkelovner, møbler, servise, sølv, kobber, messing, jern, porselen til «Penklær». Alt oppgitt og prissatt. Oversikt over innestående og utestående gjeld. Og så skulle fordelingen gjøres til arvingene med odelsrett, sønner arvet dobbelt så mye som døtre. Ikke lett hvis barneflokket er stor.

Nabotvister forekom nok også. De omtaler jeg har funnet om Røring tyder ikke på at han har hatt noen oppsiktsvekkende saker, så de engang så stridslystne og opprørske raumere har vel roet seg. Hans død ser ut til å ha kommet plutselig. Hans siste sak er datert 10. juli 1731, så den neste saken er det Konstituert sorenskriver Niels Lembach som står for. Litt senere er Jochum Werner tilsatt som sorenskriver. Men jeg finner ikke noe skifte etter Røring i Protokoll nr. 4 og nr. 5, er ennå ikke digitalisert.

Mange berømte etterkommere

Edvard Røring var gift to ganger. Første gang i Christiania i 1706 med **Gidsken Erichsdatter Leth**, født 1682 i Christiania og død på Torshov 1727, «*begraved 3. februar 1727 i Gjerdrum Kierche æfter tilladelse, hvorimod hand gav til Kierchen 2 voxlys til 6 rdr, hun var 44 Aar gammel*». Hun var datter av hattemaker Erik Berntssøn og Kirsten Clausdatter Leth, hvis familienavn familien tok opp. Leth er også et dansk navn.

Annen gang gift med enken Karen Arctander i 1728 uten trolovelse og lysning etter kongelig bevilling. Karen født i Gjerdrum 1691, død på Oslo Hospital i Christiania 1758.

«*d: 10 Desembr. Blev Sorenskriver Edvard Røring, udfra indløbet kongiel. Bevilgning til vielse uden forgaaende Lysning, saavel godkæning for Copulation- Trolovelse copulered med min Hustrus Søster Karen Arctander fra udi Præstegaarden*». Hun var datter av sogneprest i Gjerdrum Povel Nilssøn Arctander og Margrethe Pedersdatter Müller. Hun var enke etter løytnant Frederik Frederiksen Ribe, død 1726. Sogneprest Arctander hadde tidligere vært prest i Morland prestegjeld på øya Orust i Bohuslen.

Edvard Røring hadde i sitt første ekteskap 15 barn, de tre eldste ble født i Christiania, fem i Ullensaker og de siste syv i Gjerdrum. I annet ekteskap ingen barn.

Men, som det heter, gjennom sine barn ble han stamfar til en rekke «høværdige», begavede og berømte etterkommere i slektene Bugge, Munch og Storm, med navn som Edvard Storm, P. A. Munch, Andreas Munch, Erika Nissen, Thomasine Lie, Edvard Munch, Ole Bull, Fritz Thaulow. Bør kanskje også nevne Christian Radich, Bernt Balchen og Johan Scharffenberg som fjerne etterkommere.

Barna til Edvard Røring (1675-1731) og Gidsken Erichsdatter Leth (1682-1727):

1. Benedicte f. 1707, i Christiania, d. 2/8 1787 i Kristiansand
2. Erich f. 1708, i Christiania, d. 16/8 1789 på Veøy
3. Kristina f. 1710, i Christiania, d. 1764 i Fredrikstad
4. Anna Dorthea f. ca. 1711, i Ullensaker
5. Elisabeth Catharina f. 1712, i Ullensaker d. 11/1 1742
6. Johanna Magdalena f. 1713, i Ullensaker
7. Hermana Catharina f. 1714, i Ullensaker d. 1741
8. Karen f. 1716, i Gjerdrum d. 9/4 1789
9. Peter f. 1717, i Gjerdrum
10. Ingeborg Birgitte f. 1718, i Gjerdrum
11. Uldrich Christian f. 1720, i Gjerdrum, d. 23/12 1776
12. Petronelle f. 1720, i Gjerdrum d. 1737
13. Kristine Marie f. 1721, i Gjerdrum d. 4/4 1761
14. Lene/Helene Sophie f. 1722, i Gjerdrum, d. 1789, i København
15. Gedschen Edvardina f. 1724, d. 1793 i Gjerdrum

Arvingene til Edvard Røring var eiere av Torshov til 1745, og enken stod for driften.

Av formyndere for barna var følgende fra Gjerdrum:

Søren Toresen Olstad. Erik Ellefsen Sandum, Villum Håkensen Fjælstad, Villum Mikkelsen Olstad, Kristoffer Olsen Mo, Jens Sørensen Mo

Boet eide foruten gården, også Vestby, og i Ullensaker, Ile, Bogstad, Klomstad eng, plassene Tangen og Barnkjenn, og i Eidsvoll, Ålborgseter. Arvingene solgte til to brukere, og gården ble delt i Østigarn og Søgarn.

Senere anla en av etterkommerne til sorenskriver Røring, student Edvard Røring, krav på odel, men tapte. Røring og arvingene hadde bare eid gården i 19 år, og hadde ikke odlet den. Vi vet ikke sikkert om det var Erich Rørings sønn Edvard, født 1744, eller Uldrich Rørings sønn, som også het Edvard, født 1749.

Gjerdrum kirke

Røring døde i 1731, og ble begravet 4. september
«*udj. Gierdrums Hovedkirche efter Patronernes tilladelse, hvormed Encken gav et par voxlys til Kirchen paa 6 Rdl.*»

Stor etterslekt

Med 15 barn, 3 sønner og 12 døtre, er det ikke lett å spore hva som skjedde med dem etter at Torshov ble solgt. Sognepresten i Gjerdrum har i kirkeboken skrevet en oversikt over dem som ble gift inn i kjente familier, og at to av sønnene ble prester.

Den eldste datteren, **Benedicte Røring**, f. i Christiania 1707, Frelsers kirke, d. 1787 i Kristiansand, Vest-Agder. Gift 1743 i Asker, Akershus med **Sven Hvistendahl**, f. 1713, i Helligsø, Danmark, d. 1764 i København hos sin bror Mads, begravet på Vor Frues kirkegård. Han var sønn av sogneprest til Hellesø og Gettrup på Jylland, Jens Madson Hvistendahl, 1673-1735, og Ida Svendsdatter Kirketerp, 1679-1761, i Nykøbing, Mors.

Sven var student fra Aalborg, cand. teol. 1737, i 1741 pers. kapellan i Id, og 1747 sogneprest i Holt kirke og i Øyestad kirke i Aust-Agder og prost i Nedenes. Har ikke funnet noen barn, men det ser ut til at en eller kanskje flere av hennes søstre har bodd hos dem etter salget av Torshov. En «Frøken Røring» er nevnt som fadder i Asker menighet.

Barn nr. 2: Erich Røring, f. 1708 i Christiania, døpt 12/7 1708 i Vor Frelsers Kirke, d. 16/8 1789 i Veøy, Møre og Romsdal. Sogneprest i Veøy sogn prestebol. Romsdalens Prosti.

Den 26nde August 1789 blev Sognepræst Erich Røring begravet, som døde 16 August i en Alder af 81 Aar, 2 Maaneder og 6 dage efter at have forestaaet den Menighed for 48 ½ Aar som Sognepræst.

Han ble innsatt som sogneprest i august «*In Nomini Jesu, Anno 1741*».

Erich tilsatte i 1779 en kapellan Ernst Friderich Røring som ble i stillingen til 1782. Men det ser ikke ut til at de har vært nære slektninger. Da kong Christian VII døde i des. 1773 holdt Erich minnegudstjeneste i Veøy kirke.

På øya Veøy i Romsdalsfjorden ligger i dag middelalderkirken, bygget ca. år 1200, kirkegård og prestegård med våningshus fra 1742 og med tre andre gjenstående bygninger. Nordre del av Veøy er fredet natur- og kulturlandskap.

Til Veøy hovedkirke hørte også annekskirkene på fastlandet, Rødven (stavkirke), Tresfjord og Vestnes. Eneste adkomst til disse fra Veøy var med seil- eller robåt.

Gift 1. 21/1 1744 med **Hanna Dorothea Smith**, f. 29/1 1628, d. 8/8 1754, begr. 14/8 på Veøy kirkegård.

Den 14nde August 1754 blev begravet i Weedøe Kirkegaard min aller kiæreste og højt formalige og salige hustru Hanna Dorothea Smith som den 21nde Julii var bleven forløst med en Datter og der æfter den 8nde Aug. klokken 2 Nat om Morgen en æfter adskillige døgn udaandede. Svag, sær i Halsen og udi nogle Aar tærende. Højt salig i Herrens Hus som da hun har haft sterk Møje og Elendighed i dette jammerfulde Liv udi 26 Aar 7 Maaneder i Uge og 4 Dager haft levet i et højstkiærlig Ægteskab med meg fra den 21 Jan. 1744, som var 10 Aar 6 Maaneder 2 Uger og 3 Dage. I denne Tid haft Gud velsignet oss begge med 9 levende velfødte Børn, 3 Søønner og 6 Døtre, hvoraf 3 Døtre allerede før Moderen vare faren hjem til Herrens hjem. De andre 6 Moderløse sørgelig med meg igenlevende.

Den barmhjertige Gud og Fader see i Naade til den og meg som for Jesu Christi skyld. Jordpaakastelsen foerætted af Præsten Hr. Hans Wingaard.

9 barn: Edvard f. 1744, Gertrud Dorothea f. 1745, Giedsken f. 1747, d. 1748, Hans f. 1748, Giedsken f. 1749, Børge Herman f. 1750, Margareta Kirstine f. og d. 1751, Lovise f. og d. 1753, Hanna Dorothea f. 1754, d. 1755.

Gift 2. I 1755 med **Hermene Cathrine Stud**, født i Vågå, Gudbrandsdalen, Opland, datter av sogneprest til Vågå. Den 6/10 1757 ble Karen Sophia Stud konfirmert i Veøy kirke. Hun er antagelig søster til Hermene Cathrine. Hermene Cathrine er nevnt som fadder i Veøy i 1763 og 1767.

8 barn: Hanna Dorthea f. 1756, d. 1756, Kristine Margrethe f. 1757, d. 1758, Hanna Dorothea, f. 1760, Christen f. 1761, Kristine Margaretha f. 1762, Ingeborg Birgitte f. 1766, Benedicte Dorthea f. 1769, Uldrich Christian f. 1775

Som man ser, flere av barna døde samme år som de ble født. Og hvert barn som døde fikk et kjærlig farvel av sin far i kirkeboken.

Av de barna som ble gift er Giedsken Røring, f. 1749 på Veøy og gift 1777 i Veøy «*efter allernaadigste kongl. Bevilling*» med Seign. Johan Friis Pohlmand fra Molde, Møre og Romsdal.

Børge Herman Røring, f. 11/7 1750 i Veøy. Gift 30/12 1777 i Danmark m. Johanna Prom?

Hanna Dorothea Røring, f. 13/2 1760 i Veøy, Møre og Romsdal, konf. s.s. 19 p. Trin. (22/10) 1775. Gift m. Hans Christopher Lund, f. 1758. Sogneprest i Leksvik, Nord-Trøndelag

2 barn: Erich Røring Lund f. 1795, Karen Helena Lund f. 1796

Ingeborg Birgitte Røring

Sorenskriver Thomas Møinichen

Ingeborg Birgitte Røring, f. 10/7 1766 i Veøy, konf. s.s. 22 p. Trin. 27/10 1782.

Den 16nde Julii blev døbt i Weedøe Kierke min egen datter som var bleven fød Klokken i aftenen den 10 Julii og kaldet Ingeborg Birgitte. Spons.: Cammaraadinde Fru Marie Alfing, Fru Sophie Junghans, Gedschen Røring, Hr. capitain Friederich Junghans og Thomas Christe Friis.

Konfirmert 1782, gift med sorenskriver i Søndre Gudbrandsdalen, Thomas Henrik Møinichen f. 1759. Portretter av ekteparet og deres sønn Erik henger i Nasjonalgalleriet. Malt av Matthias Stoltenberg.

6 barn: Hermene Chatrine Møinichen f. 1792, Margrethe Bredael Møinichen f. 1794, Peder Bredael Møinichen f. 1796, Inger Johanne Møinichen f. 1797, Erik Røring Møinichen f. 1798, Alida Margrethe Møinichen f. 1799.

Erik Røring Møinichen, f. 1798, d. 1875. Amtmann i Akershus Amt. I 1843 bosatt i Christiania. Portrett henger i Nasjonalgalleriet. Gift 24/1 1833 i Vor Frelses Kirke, Chr. med Laura Emilie Sørensen.

Erica Røring Møinichen f. 1845 i Kongsvinger, d. 1903. Pianist. G.m. Elias Gottlieb Oscar Nissen f. 1843 i Tromsø, d. 1911. Lege Paul Egede-Nissen f. 1875 i Chr. Family Search: (Ikke funnet familietilknytningen)

Barn nr. 3: Christina Maria Edwardsdatter Røring, dp. 1709 i Christiania, d. 1784, gift 11/12 1732 i Gierdrum, Akershus, med trelasthandler **Søren Rasmussen Munch** fra Fredrikstad. Han døde i Christiania 1743, 62 år gammel som «*Capitain Lieutenant i Sjømagten*». Begravet på «*Byens Kierchegaard*».

3 barn: Edvard Munch (1738-1793), Tollinspektør i Kristiansand, Peder Munch (1740- 1802) sogneprest til Land, gift med Christine Sophie Storm. Catharina Munch dp. 1742.

Av Peders og Christines barn ble Jacobine Edvardine «Johanna» gift med sogneprest Marcus Fredrik Wang. Johan Storm Munch (1778-1832) biskop i Kristiansand.

Peder Munch, døpt 1740 i Hellig Trefodigheds kirke i Christiania, d. 1802. Sogneprest i Land, Fluberg Hovedsogn, Christians Amt. (i dag Oppland)

Gift 15/7 1768 med Christine Storm, f. 1746, søster til dikteren Edvard Storm, f. 1749, d. 1799. 7 barn: Christine Munch f. 1772, Birgitte Munch f. 1774, Severine Munch f. 1775, Johan Storm Munch f. 1778, d. 1832, Giedsken Munch f. 1780, Catrine Munch f. 1782, Edvard Munch (1827-1908), garnisonsprest.

Av de videre etterkommerne er de prester, kapteiner, ingeniører, arkitekter, leger o.a.

Peter Andreas (P. A.) Munch (1810-1863), den kjente sosiologen, Johan Storm Munch (1778-1832), biskop og dikter, og selvsagt maleren Edvard Munch (1863-1944)!

Barn nr. 4: Anna Dorthea Røring, f. 1714 i Ullensaker, Akershus.

Gift med Regimentquarttermester Colbjørn Jacobsen på Sørum gård i Sørum

3 barn: Jacob Edvard Colbjørnsen, Christian Colbjørnsen, Edvard Røring Colbjørnsen.

Barn nr. 5: Elisabeth Catharina Røring, f. 1712 i Ullensaker, dør ugift i 1742 i Christiania, og ble begravet på byens kirkegård. Hun var da 30 år gammel, men hva hun gjorde i Christiania eller hvor hun bodde er ukjent. Hun kan muligens ha vært guvernante eller «selskapsdame» for en eldre enke.

Barn nr. 6: Johanna Magdalena Røring f. 1713 i Ullensaker, Akershus, d. Gift m. **Erik Wold**.

Barn nr. 7: Hermana Catharina Røring, døpt 1715 i Ullensaker, Akershus, d. 1741, begravet 1741 på Hedenstad, Sandsvær i Buskerud.

Barn nr. 8: Karen Røring, f. 1716 i Gjerdrum, Akershus, d. 1789, begravet i Christiania. Hun har muligens flyttet til Christiania sammen med søsteren Elisabeth.

Barn nr. 9: Peter Røring, f. 1717. Har ikke funnet noe om ham. Han flyttet antagelig til København (Family Search).

Barn nr. 10: Ingeborg Birgitte Røring, f. 1718 i Gjerdrum Akershus.

Gift 9/10 1748 i Vågå, Oppland med sogneprest i Møre og Romsdal **Johan Mikkelsen Storm**. Hun var Storms andre hustru.

2 barn: Edvard Storm f. 1749, d. 29/9 1799, Gidsken Edvardine Storm, f. 1752,

Deres sønn, Edvard Storm, født på Vågå Prestegård, Oppland, var forfatter og dikter. Han var med på å stifte «Selskabet for efterslægten». Selskapet grunnla en gutteskole som bygget på de pedagogiske reformidéer som var fremtredende i slutten av det 18-århundret. Her ble Storm lærer og inspektør. Av hans diktning huskes nå bare hans friske dølaviser, diktet i gudbrandsdalsk målføre og Sinclarvisen (Kringla Heimsins leksikon).

Gidsken Edvardine Storm, f. 1752, gift 1774 med Ole Bornemann Bull, d. 1749, som apoteker i Bergen.

5 barn: Johanna Magdalena Bull f. 1781. Johan Storm Bull, f. 1788, d. 1838, apoteker i Bergen, Ole Bornemann Bull, Michael Swartzkop Bull, f. 1791, Edvartine Andrea Bull f. 1798.

Barn nr. 11: Uldrich Christian Røring, f. 4/3 1719 i Gierdrum, Akershus, d. 23/12 1776 i Rønne på Bornholm.

Om han heter det: Undervist privat hjemme, senere til undervisning av prost Augustinus Schjeldrup i Lardal. Student 17/12 1740, filosoficum med laud, tok Baccalaurgraden og vendte hjem til Norge. Uordinert medhjelper i Fredrikshald og huslærer i 5 år for kjøbmann Chr. Friis Eilsschows og andres barn. 1749 atter i København, attestas 3/6 1752 med Non. Oppholdt seg her noen år, usikker om «hvorvidt forsynet vilde bestemme ham til teologisk eller politisk løpebane».

Han ble utnevnt 10/3 1757 og tiltrådte 28/6 1758 som sogneprest til Sandøe prestegjeld på Færøene, ordinert av Harboe. Senere ordinert til sogneprest i Rønne og Knudsker på Bornholm, Danmark. Bodde ved FT. 1787 i Storegade, matr. 322.

Rønne kirke, Bornholm

På en tavle i St. Nicolaikirken i Rønne står det: *XIVH. ULDRICH CHRISTIAN RØRING først Præst paa Færøene f. siden i Nylarskirk Sogn, omsider her hvor han Døde den 23 Desember 1776.*

Gift med **Rachel Kirstine Munch**, f. ca. 1724, d. etter 1787, datter av Søren Munch og hans første hustru.

2 barn: Frederica-Ottonia Røring f. 1752 og døpt i Helligaandskirke, København. Edvard Røring døpt 1754 i Helligaandskirken i København.

Barn nr. 12: Petronelle Røring, f. 1720, d. 1737, bare 17 år gammel.

Barn nr. 13: Kristine Marie Røring, f. 1721 i Gjerdrum, Akershus, d. 1761 i Tømmerbye, Vester Han, Thisted Amt, Danmark.

Konfirmert i Gjerdrum 1737, den første konfirmasjon etter at konfirmasjon var innført i «Den Norske Kirke».

Gift 1755 med Consistorialraad provst og Sogneprest for Tømmerbye og Lild Menigheder, Vester Han, Thisted, **Ole Bagger Praem**, født 1721 i Christiansand, død 1799. Sønn av sogneprest, konsistorialråd og prost i Hjordemaal Thomas Praem og Anna Bagger. Etter undervisning i hjemmet, dro han til København og ble etter forberedelse av hr. Børge Krog, av denne dimittert 1734, tok filosoficum året etter og «prydedes med baccalauriatgraden», hvoretter han reiste hjem for å bli informator for sine søsken. I 1738 atter i København, tok attestas i 1739 med non (bevis av 26/4) samt dimispreken 29/4 s.å. med laud. Reiste hjem og øvde seg i å preke og katekisere hos forskjellige prester i Aalborg stift og navnlig hos faren, hvor han tillike leste med sine søsken. Noen av søsknene dimitterte han til Universitetet. Den 30/7 1751 bekreftet kongen et av ham gitt kallsbrev som suksederende sogneprest for Tømmerby og Lild sogn i Han Herred etter daværende sogneprest Henrik Nielsen Jespersen. Det ble intet av denne gang, men 31/8 1753 beskikket kongen ham atter til samme embede og under samme forutsetning, men han skulle nå være pers. kapellan under presten Jespersen.

Dette var hans første ekteskap. Han var gift tre ganger.

I sitt siste ekteskap gift med Elisabeth Cathrine Wold, f. 1743, datter av presten Wold i Asker, Akershus. Datter Giedschen bodde sammen med dem og også en ugift datter av hans søster, Bodil Marie Langball, f. 1768. (FT.1787)

KB. for Tømmerbye og Lild og Ft 1801 for Fosnæs, Norge skriver navnet Praem. Ft. 1787 i Danmark skriver Prøem med ` over o. Ft. 1801 i Danmark skriver Praüm.

3 barn: Gieschen Praem, døpt 1758, Edvard Røring Praem døpt 1760, Birgitte Dorothea Praem døpt 1761, Edvard, f. 1760 døpt 29/2 i Tømmerby og Lild sogn, Han Herred i Danmark. Sogneprest og prost, gift med Anne Kirstine Møller, f. 1765. De hadde 7 barn.

Barn nr. 14: Lene Sophie Røring, f. 1722. I noen kilder kaldt Helene. Konfirmert i Gjerdrum kirke i 1738.

Gift med sogneprest **Peder Radich**. De fikk 27.april 1751 vielsesbrev fra Holt kirke i Aust-Agder, Norge. Lenes svoger Sven Hvistendahl, gift med søsteren Benedicte, var sogneprest i Holt og prost i Nedenes prosti. Peder var sogneprest i Ljørslev og Ørding, Mors Danmark og Lene var også kommet dit, og de fikk ordnet vielsen «hjemmefra».

Peder Radich var født i byen Nysted på Lolland. Hans far var skipper Morten Hansen, i kirkebøkene latinisert til Martinus Johannessen. Som det heter om Peder: *«han for til søs med Faderen til han var 18 Aar, hvorefter han blev Student fra Nysted Skole 1731 og Sommeren 1731 tok teologisk Attestats med Non, hvorefter han konditionerde Norge»* (Håndskriftsarkivet, Rigsarkivet Kbh).

I Norge var han fra 1738 til 1743 kapellan og huslærer i Lier og Bragenes. Han har nok i den tiden blitt kjent med kapellan Sven Wistendahl i Asker og har vel også truffet Lene Sophie, Hvistendahls svigerinne, i den tiden.

Peder ble sogneprest i Ljørslev og Ørding sogn på øya Mors Limfjorden, og det var her han og Lene ble fjernviet fra Holt kirke i Aust-Agder av sogneprest Sven Hvistendal! Da han ble sogneprest i Danmark, byttet han plass med sogneprest Hans Gjerdrum, som var barnebarn av sogneprest Ole Gjerdrum i Gjerdrum. Ganske pussig, Hans Gjerdrums bror Anders, proprietær til Rogstad og kjøpmann i Christiania, er også en av mine aner!

Omstridt prest

Peder var en omstridt prest, han var streng puritaner og han «Skremte sine Sognebørn, sa at de skulle bade i Lammets blod og at de kunne brenne sine hellige skrifter fordi de ville komme i Helvede der deres Forfedre allerede var». Bøndene klaget til biskopen og etter mange års klager, ble han endelig i 1760 forflyttet til Snese på Jylland. Men her har han ikke opptrådt like strengt. I boken «Gavnø Kloster og Herregaard» betegnes han som «*from og maaske en bedre Bonde enn Præst, ti han havde forøket præstegaardens Areal og dyrket det opp*».

Hans Gjerdrum hadde i alle de år han var sogneprest på Mors, klaget over prestegårdens bygninger som var råtne og dårlige, ingen ovn, kun en grue og hans familie var stadig syke. Har ikke sett lignende klager fra Peder, så kanskje hans taktikk var å skjelle ut sognebarna? Jeg vet ikke, men det ligger nær å tro.

Lene Sophie og Peder fikk 3 barn, alle født på Mors. Den eldste, Edvard Røring Radich, ble forpakter av prestegårder og lærer. Et barnebarn av ham, Rasmus, utvandret til USA sammen med sin hustru. Hun døde der, og han giftet seg på nytt med en danskfødt dame. En av etterkommerne etter andre ekteskapet, Richard Radick, fant ut han han på sin mors side hadde aner på Romerike! Det er fra Even Larsen (1785-1885) f. på Holterbråten og Elen Marie Olsdatter Eggum (1793-1855) f. på Plogstadeiet. Deres sønn Ole Ferdinand Evensen (1829-1885) utvandret til USA sammen med sin hustru nr. to, Johanna Henrikke Pedersdatter, og datteren av første ekteskap, Minda Gurine (1854-1932) f. på Furuset. Hun skiftet navn i USA til Julia Amanda. Det var deres etterkommere som ble inngiftet i Edvard Røring Radichs slekt i USA.

Lene Sophie og Peders datter, Benedicte Martinette f. 1754, ble gift med Hans Leganger Wechselsen (Wechsels) (1755-1835), sønnesønn av sogneprest Hans Wechselsen Nannestad. De bosatte seg i København, hvor han ble sjef for «Den Grønlandske Handel».

Under krigen 1809-1814 ble han av kongen sendt til Jacob Aall i Norge, for å forhandle om eksport av tømmer til England, mot at Norge fikk importere korn fra Danmark. Norske havner var blokkert av engelske krigsskip som stengte for all skipstrafikk fra norske havner. Men England hadde et stort behov for tømmer til «pitprops» i kullgruvene. Det er den slags trekanthandel som forekommer i alle kriger. Norge fikk i noen tid «Lisence» for innføring av korn.

Fredelig fogd

Den yngste sønnen, Johannes Radich (1760-1834), ble foged i «Mosse og Tune fogderi» i Norge. Han var gift med Christine Wilhelmine Borchsenius (1772-1820), tvillingsøster til sorenskriver til Øvre Romerike, Laurentius Borchsenius på Plogstad i Ullensaker.

Fogden eller futen var sjelden en populær mann; hans jobb var jo å kreve inn skatten. Men Johannes synes å ha vært en fredelig mann. Han ble berømmet av professor Jac. S. Worm-Müller i boken «Norge i nødsårene».

Han skriver ...at Fogden Radich har den største fortjeneste av at befolkningen i fogderiet ble reddet. Denne uttrættelige Mand, som hadde organisert kystvænet og hvis øvrige Embedspligter var stor nok, paatok seg paa enkelte stedr bestaatt av agtværdige geistlige og andre velsindede borgere - det nesten uoverkommelige arbeide at sørge for kornets mest sparsomme og billige fordeling, hvorved sannsynligen forebyggedes at ei et eneste menneske kan siges være omkommet av hunger, hvilket var langt mere man paa den tid, nøden var størst, turde vente.

Han hadde også flere møter med Hans Nilsen Hauge, men synes ikke å ha vært for streng mot ham, han formante ham til å holde opp med sitt svermeri og holde seg hjemme! Men i stedet for å lese opp Konventikkelplakaten, nøyde han seg med å forklare hva som stod der. Han forsto nok at Konventikkelplakaten, skrevet i dansk kanselispråk, ville nok ikke de trauste Østfoldbønder forstå.

Han kausjonerte for bygging av nye våningshus på to husmannsplasser, men da husmennene ikke betalte for det, gikk det ut over han selv. Han måtte bruke skattepenger og ble selv dømt fra gård og grunn! Av hans eiendeler syntes det ikke ut som han hadde brukt mange penger på seg selv, dog hadde han en stor boksamling, bestående av historie- og geografibøker, ingen skjønnlitterære. Men de hadde nok hans huslærer brukt i undervisningen av hans barn.

Johannes og Wilhelmine fikk 8 barn. Den eldste, Johan Wilhelm Radich (1791-1871) oberst og kammerherre, ble far til Simeon «Christian Radich» (1822-1889), grosserer og en tid eier av Norby brug i Rælingen. Der hadde han også sitt «lyststed» hvor han hver sommer inviterte til fest. Hytta var ikke så stor, gjestene måtte innkvarteres på gårdene rundt om. Dessverre brant bruket og var underforsikret. Hans nevø, som også het Christian (1873-1942), hadde senere garveri i Lillestrøm. Og en kusine av Christian senior, var lærerinnen Sophie Radich på Lillestrøms første «Brugskole». Hun var datter av den yngste sønnen Ferdinand, som også ble lærer. En annen sønn Peter (1802-1852) kalt «Færgemanden», ble bestyrer av fergestedet Sannesund, datidens E6 og viktigste forbindelse til utlandet. Her ble også drevet krovirksomhet. I fergekroen i 1837 samlet fem menn seg, og fant ut at de ville gjenopprette Olav den helliges by Borg. Da ble Sarpsborg by opprettet. Peter var medlem i første bystyre i 1840.

Berømte etterkommere

Men det var datteren Karen Sophie Henriette «Kaja» (1794-1867) gift med vaktmester-løytnant Friderich Dietrichson, som med deres 14 barn, fikk noen svært berømte etterkommere, nemlig psykiater, fengselsprest og sosiolog Johan Scharffenberg og Bernt Balchen.

Johan Scharffenberg (1869-1965) holdt under krigen en forelesning på Universitetet hvor han uttrykte at Hitler var gal! Han ble arrestert, men de måtte slippe han ut igjen, han insisterte nemlig på å bli sendt til Hitler, slik at han kunne bekrefte diagnosen.

Bernt Balchen (1899-1973) var flyver og oberst i det amerikanske forsvaret. Han tok flysertifikat på Kjeller flyplass, og har utført en mengde ting, fulgt Roald Amundsen til Svalbard, deltatt under krigen med «flyslipp» til «gutta på Skauen», og til de norske politisoldatene i Sverige.

Han la ofte med i containeren en flaske whisky med «Hilsen fra Bernt Balchen». Han mottok mange hedersbevisninger og er begravet på Arlington kirkegård ved Washington DC.

Barn nr. 15: Gedschen Edvardiana Røring, f. 1724. Hun ble antagelig hjemmedøpt og den kirkelige dåp foretatt fire år senere. Hvorfor vet vi ikke, hennes mor ble muligens syk etter fødselen, hun døde jo før dåpen ble «konfirmert» i kirken. Og ble introdusert etter sin død!

*Anno 172828 Marti døbt Sornskriver Rørings og Hustrus Pigebarn Gedschen Edvardina.
Faddrene: Ingeborg H=Colstrup, Hr. Jonas Rist, Heni-Lamberg, Prostinde H:K Rørings, Jomfru Heide. Introduceret 5 Mai. NB homido 1724.*

Gift med **Søren Bugge**, d. 1694. De ble viet i prestegården til Holt av svoger Sven Hvistendal, samtidig med at søsteren Lene ble viet til Peder Radich. Men de var tilstede! Søren Bugge ble sogneprest i Øyestad, senere prost i Nedenes i Kristiansand stift.

Barn: Ane Else Benedicte Bugge f. 1744, gift m. Søren Brun Lund, f. 1750.

5 barn: 1. Gisken Edvardine Røring Lund, f. 1782, 2. Eiler Lund, f. 1785, 3. Severine Benedicte Lund, f. 1786, 4. Elen Margrethe Lund, f. 1786, 5. Olivarius Lund, f. 1787.